

نگاهی به محله از دیروز تا امروز

مهدی توکلی کازرونی^۱، احمد استقلال^۲

^۱ عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سماء شیراز، گروه معماری، شیراز، ایران. M_Tavakoli1@yahoo.com
^۲ عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد، گروه شهرسازی، یزد، ایران. A.Esteghlal@srbiau.ac.ir

چکیده

محلات شهری در بر دارنده حسی چشمگیر از مکان هستند که از تاریخچه، معماری و دورنمای شهری آنها ناشی می گردد. این محلات در هر نقطه ای بواسطه جدایی گزینی هایی که می تواند ریشه های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی داشته و در طول زمان شکل گرفته اند.

در غرب از قبل از انقلاب صنعتی می توان شاهد شکل گیری محلات بر اساس طبقه بندی های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بود تا اینکه با حضور کلیسا، مسائل مذهبی نیز بر آن افزوده گشت.

در جوامع اسلامی و ایران نیز قبل از ورود اسلام نقش مسائل قومی و نژادی بسیار پررنگ است، تا آنجا که با ورود اسلام و نفی هرگونه قومیت گرایی تا چند صباحی این نظام متحول می گردد؛ ولی دیری نمی پاید که مسائل نژادی و قومی دوباره در درجه اول اهمیت قرار می گیرد.

پس از انقلاب صنعتی محله دوباره دچار تحولات اساسی گشته و محلات مدرن به اقتضای زمان شکل می گیرند، بطوری که مفهوم محله در این دوران با گسترش صنعت و تکنولوژی بسیار کمرنگ می گردد. تا آنجا که محلات پست مدرن در دوران معاصر به عنوان راه حلی برای رفع معضلات محلات مدرن سر بر می آورند و تلاش دارند مفهوم محله را به عنوان بخشی از تقسیمات شهری و در راستای تقویت حس مکان و نیز تأمین نیازهای ساکنان خود احیا نمایند.

واژه های کلیدی: مفهوم محله، حس مکان، محله مدرن، محله معاصر، محله پست مدرن.